

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Tallinna Kopli

Ametikooli käsitöö

õppekavarühma

hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Üldosa	4
3.	Käsitöö õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	7
3.1	Õppekavad ja õppekavaarendus	7
3.2	Õppimine ja õpetamine	11
3.3	Õpetajad	20
4.	Hindamiskomisjoni peamised järeldused käsitöö õppekavarühma osas	23

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhatajakorraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Riinu Raasuke	kutseõppe ekspert, Astangu Kutser rehabilitatsioonikeskuse arendusnõunik/talituse juht, komisjoni esimees
Marika Šadeiko	kutseõppe ekspert, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli arendusjuht, komisjoni sekretär
Maret Lehis	tööandjate esindaja, OÜ Oub juhatuse liige; TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia lektor
Joonas Kiri	tööandjate esindaja, kutseõppe ekspert, Eesti Seppade Ühenduse juhatuse liige ; Vana-Vigala Tehnika-ja Teeninduskooli sepa eriala kutseõpetaja
Pille Kivihall	tööandjate esindaja, Audentese Rahvusvahelise Kooli õpetaja; Eesti Nahakunstnike Liidu liige; Katariina Gildi asutaja ja tegevkunstnik

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostati esialgne külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad, tööjaotuse (kes millise teema eest vastutab) ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Hindamisvestlused toimusid 4., 5. ja 6. oktoobril 2021. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Tutvuti ka kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega koolikülastuse käigus.

Hindamiskülastus kooli toimus 6.oktoobril 2021. Vestlused kulgesid lodusalt, sest olid kooli poolt hästi ette valmistatud, vestlustel osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Komisjon helistas õppekavarühma praktikaettevõtetesse 4. ja 5. oktoobril 2021. Komisjoni liikmed võtsid telefoni teel ühendust järgmiste ettevõtetega: Vivendi MTÜ, Ferrum Fabrica OÜ, Saaremaa Sepad OÜ, Tuhala Ajaloo ja Kunstikamber, Hiiemeri OÜ, MTÜ Kangas ja Puu, E.Strauss OÜ, Eesti Vabaõhumuuseum. Vestlused kulgesid lodusalt ning probleeme ei esinenud.

Komisjon viis telefonivestlused õppekavarühma vilistlastega läbi 4. ja 5. oktoobril 2021. Ka need vestlused kulgesid lodusalt ning probleeme ei esinenud.

EKKA esitas esmase aruande koolile 29. oktoobril 2021. Kool esitas täpsustused ja kommentaarid esmasele aruandele 10. novembril 2021, mida komisjon võttis osaliselt arvesse ning täpsustas hindamisaruannet, mis saadeti kooli 19.11.2021. Kool esitas 24.11.2021 muudetud hindamisaruande kohta täiendavaid täpsustusi, millele komisjon omakorda vastas ning esitas täiendatud lõpparuande EKKAlle 3. detsembril 2021.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus (nt õppesuunad, kool kui valdkondlik või piirkondlik kompetentsikeskus, õppijate koguarv, eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid).

- **Hinnatavad õppekavarühmad**, ülevaade analüüsitavaatest õppekavadest (kvalifikatsioonitase, õppekava kood EHISes, maht (EKAP), rakendamise aasta, õppevormid, link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele, õppekava juht).
- **Ülevaade õppekavadel õppijate arvudest** (sh alustanud, lõpetanud ja nende osakaal).

Tallinna Kopli Ametikool (edaspidi TKAK) on Tallinna linna alluvuses kutseõppeasutus. Kooli loomise idee sai alguse 2002. aastal Tallinna Linnavalitsuse ja kohalike ettevõtjate koostöös, et koolitada tööturul vajalikke oskustöölisi. Kool alustas õppetööd 1. septembril 2004. aastal.

Kooli eesmärgiks on pakkuda erineval tasemel paindlike ja mitmekesiste valikutega ning tööturu vajadusi arvestavat koolitust taseme- ja täiendusõppes. Kooli juhtimine peab tagama ennast väärtustava, asjatundliku ning tugeva, motiveeritud meeskonna ning tänapäevase ja õppekavade vajadusest lähtuva õpi- ja töökeskkonna.

Kool pakub kutseõpet kunstide, põllumajanduse, isikuteeninduse, arhitektuuri ja ehituse, tehnikaalade, tootmise ja töötlemise õppesuundadel, milles on 6 õppekavarühma: ehitus ja tsiviilrajatised, elektrienergia ja energeetika, aiandus, koduteenindus ja käsitöö. Munitsipaalkoolina toimub õpe nii eesti kui vene keeles. Alates 2020/21 õppeaastast on venekeelsete kutsekeskhariduse sisetööde elektriku ja hoone tehnosüsteemide ehituse õppekavadel õppijate õppekeel 60% eesti keel. Kool pakub tasemeõpet ka hariduslike erivajadustega (edaspidi HEV) õpilastele, seda koduteeninduse ja aianduse õppekavarühmades puhastusteenindaja abilise ja abiaedniku erialadel.

Kooli arengukava 2018-2022 eesmärgid:

- TKAK rakendab õppekasvatustsentsis muutunud õpikäsituse põhimõtteid.
- TKAKis on eesmärgipärane juhtimine, pädevad ja motiveeritud õpetajad ning töötajad.
- TKAK võimaldab tööturu vajadustega arvestavat ja elukestvate õppele orienteeritud kutseharidust ja koolitust õpilastele ja koolivälistele huvigruppidele.

- TKAK väärtustab ja toetab nii õppijate kui töötajate arengut, sh haridustehnoloogiliste pädevuste arendamisel.

TKAKi missiooniks on pakkuda erineval tasemel koolitust taotlevatele inimestele taseme- ja täiendusõppe võimalusi, kasutades selleks kaasaja nõuetele vastavaid konkurentsivõimelisi õppekavasid, -metoodikat ja -baasi ning professionaalset personali.

Kooli visioon: TKAKi lõpetajad on tööturul oma valdkonnas hinnatud ja nõutud.

Ülevaade hinnatavast õppekavarühmast

Õppekava, tase	Maht	Kood EHISes	Rakendamine aastad	Õppevorm	Õppekava juht
Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus	180	152503	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Puukäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe	120	210158	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4, kutseõppe esmaõpe	120	210159	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe	120	152502	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus	180	152506	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Sepp, tase 4, kutsekeskharidus	180	152505	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Sepp, tase 4, kutseõppe esmaõpe	120	210160	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse Kangakuduja), tase 3	60	153079	2016	Statsionaarne, koolipõhine	Valeria Grinevskaja

Tabel 1. Ülevaade hinnatava õppekavarühma õppekavadest perioodil 2016 – 2021. Allikas kooli enesehindamise aruanne

Ülevaade õppekavadel alustanud ja lõpetanud õppijatest ning kutseksamiga lõpetanutest

Õppekava	Õppeaeg	Alustanud	Lõpetanud	Lõpetanud kutseksamiga/% lõpetajatest
Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus, 180 EKAP	2015/2016 2017/2018	16	7	7/100%

Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus, 180 EKAP	2016/2017 – 2018/2019	7	4	4/100%
Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus, 180 EKAP	2017/2018– 2019/2020	6	0	0
Puukäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2019/2020 – 2020/2021	7		Viibivad akadeemilisel, lõpetavad 2021-2022
Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus, 180 EKAP	2018/2019- 2020/2021	10	7	3 /40 %
Puukäsitöö, tase 4, kutsekeskharidus, 180 EKAP	2019/2020 – 2021/2022	6		Lõpetavad 2021/2022
Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2015/2016 – 2016/2017	11	7	7/100%
Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2017/2018 – 2018/2019	10	5	5 /100%
Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2019/2020 – 2020/2021	10	8	8/100%
Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2021/2022 – 2022/2023	8		Lõpetavad 2022/2023
Tekstiilkäsitöö, tase 4 (kutsekeskharidus), 180 EKAP	2016/2017 – 2018/2019	8	2	2/100%
Tekstiilkäsitöö, tase 4 (kutsekeskharidus), 180 EKAP	2017/2018 – 2019/2020	7	3	2 / 66%
Tekstiilkäsitöö, tase 4 (kutsekeskharidus), 180 EKAP	2018/2019 – 2020/2021	3	0	
Tekstiilkäsitöö, tase 4 (kutsekeskharidus), 180 EKAP	2019/2020 – 2021/2022	6		Lõpetavad 2022/2023
Tekstiilkäsitöö, tase 4 (kutsekeskharidus), 180 EKAP	2021/2022	13		Lõpetavad 2022/2023
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2016/2017 – 2017/2018	20	6	6 / 100%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP (vene keelne)	2017/2018 – 2018/2019	11	9	9 / 100%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP (eesti keelne)	2017/2018 – 2018/2019	9	3	3 / 100%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2018/2019 – 2019/2020	23	9	8 / 90 %
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2019/2020 – 2020/2021	12	7	7 / 100%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2021/2022 – 2022/2023	6		Lõpetavad 2022/2023
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse Kangakuduja, tase 3), 60 EKAP	2016/2017 2017/2018	9	8	Kutseksam ei olnud kohustuslik
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse Kangakuduja, tase 3), 60 EKAP	2018/2019 – 2019/2020	8	7	7 / 100%

Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse Kangakuduja, tase 3), 60 EKAP	2019/2020 – 2020/2021	7	6	6 / 100 %
Sepp, tase 4 kutsekeskharidus, 180 EKAP	2016/2017 – 2019/2020	7	4	4/100%
Sepp, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2019/2020 – 2020/2021	8		Viibivad akadeemilisel puhkusel, lõpetavad 2021-2022
Sepp, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	2020/2021 – 2021/2022	10		Lõpetavad 2021/2022
Sepp, tase 4 kutsekeskharidus, 180 EKAP	2021/2022 – 2023/2024	9		Lõpetavad 2023/2024

Tabel 2. Õppekavadel alustanud ja lõpetanud õppijate arv. Allikas kooli enesehindamise aruanne

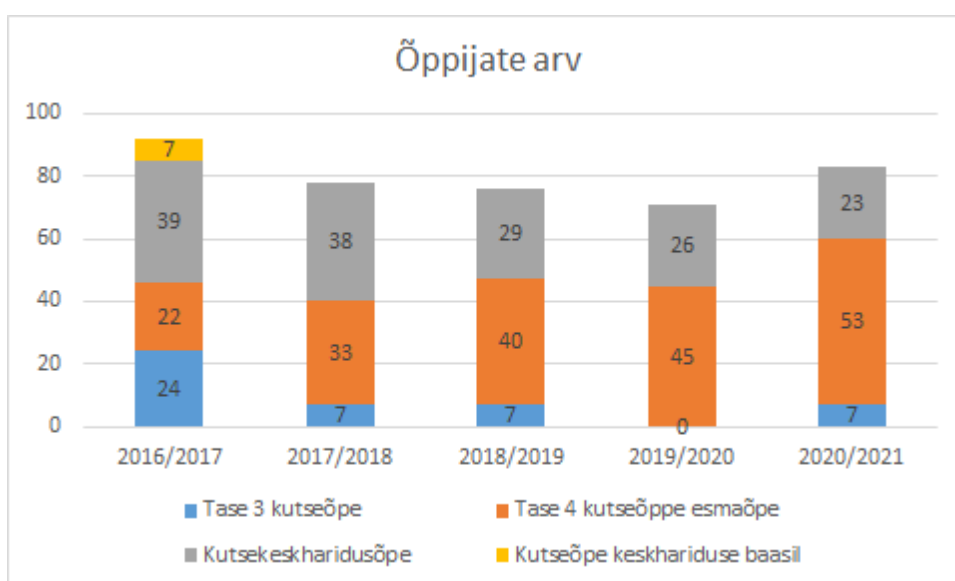

Diagramm 1. Õppijate arv käsitöö õppekavarühmas 2016/2017 - 2020/2021 õppeaasta. Allikas Haridussilm

Õppijate arv on olnud kokkuvõttes stabiilne. Vähenenud on kutsekeskhariduse õppekavadel õppijate arv, kuid suurenenud kutseõppes õppijate arv. Õppijate arvust annavad ülevaate tabel 2 ja diagramm 1.

3. Käsitöö õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Analüüs

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Kooli arengukavas 2016 – 2020 on märgitud, et kooli „missiooniks on pakkuda erineval tasemel kutsekoolitust taotlevatele inimestele esma-, ümber- ja täiendõpet, kasutades selleks kaasaja nõuetele vastavaid konkurentsivõimelisi õppekavasid, -meetodeid ja -baasi ning professionaalset personali“. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgina on toodud „Kõigile on loodud võrdsed võimalused elukestvaks õppeks“.

Kooli eneseanalüüsis on selgitatud, et õppekavaarenduse eesmärk on vastata töömaailma ja eelkõige piirkonna vajadustele, lähtutakse seadusandlikest muudatustest, tööturu ootustest ja õppijate vajadustest ning kutsestandardite kompetentsidest järgides Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosist (OSKA) tulenevaid järeldusi.

Õppekavarühma hindamise käigus selgus, et õppekavaarendusega seotud eesmärgid on täidetud osaliselt. Arengukavas kirjeldatud eesmärk oli välja töötada ning rakendada järgmised õppekavad:

- 3. taseme Puutöö õppekava, 120 EKAP 2018.aastal
- 5. taseme Tekstiilitöö kutseõppe õppekava 120 EKAP 2019.aastal
- 4. taseme Sepp kutseõppe õppekava, 120 EKAP 2018.aastal
- Tekstiilkäsitöö, osakutse Tikkija, tase 3 60 EKAP 2019.aastal
- Jalatsiparandaja õppekava, tase 3 60 EKAP 2020.aastal

Neist on koostatud Sepp, tase 4 kutseõppe 120 EKAP õppekava. Koolikülastuse käigus läbiviidud vestlusel selgitas valdkonna juht, et 3. taseme tikkija õppekava tegemiseks ei ole kutsestandardit, 5. taseme õppekavad on olemas Kuressaare Ametikoolis (nahk), Haapsalu Kutsehariduskeskuses (silmskudumine), Räpina Aianduskoolis (pits) ning Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis (kangakudumine, rahvarõiva valmistamine) ning Kopli kooli lõpetajad saavad soovi korral jätkata õpinguid mujal. Tööturul ei ole nii suurt vajadust käsitöölise järgi, et teha ka Koplisse jätkuõppekava. Hindamiskomisjon leiab, et antud seisukoht on õige ning kooli lõpetajatele on soovi korral tagatud edasi õppimise võimalus teistes Eesti käsitööd õpetavates kutseõppeasutustes. Õppesuuna juht suhtles ka Kutsekojaga puutöö 3.taseme õppekava koostamiseks, kuid kuna Kutsekoda ei plaani 3.taseme kutsestandardit uuendada ning seetõttu ei ole ka õppekavarühm pidanud otstarbekaks õppekava luua. Hindamiskomisjon on antud seisukohaga nõus.

Vestlusest kooli direktoriga selgus, et jalatsiparandaja õppekava avamisega tegeleti paar aastat tagasi, kuid loobuti, kuna polnud tööandjate tuge ning erialaliitu. Kingsepad töötavad peamiselt kaubanduskeskustes, kus lisaks kingsepatööle valmistavad ka võtmeid jms. Seetõttu antud õppekava pole koostatud. Hindamiskomisjon soovib siiski antud õppekava koostada, sest tööturul on nõudlus olemas.

Komisjon on seisukohal, et õppekavaarendus ei ole olnud selline, nagu on arengukavas plaanitud, kuid vastab siiski olemasolevate õppekavade näol tööturu vajadustele, sest õppijatel on võimalik jätkata õpinguid teistes kutsekoolides jätkuõppekavadel või kõrgkoolis. Samuti tuleb arvestada, et OSKA

käsitöö valdkonna raport, mis koostati arvestades COVID-19-st tingitud mõjusid valdkondadele, märgib, et käsitöö valdkonnas vähenes kriisi mõjul tööjõuvajadus.

Olemasolevate õppekavade uuendamine on toimunud tulenevalt kutsestandardite muutumisest ning kohustusest muuta endine "Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused" moodul "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas" mooduliks. Viimast rakendatakse hinnatava õppekavarühma õppekavades alates 2021./2022. õppeaastast.

Kooli enesehindamise aruandest selgus ning vestlusel leidis kinnitust, et õppekavaarenduse protsessi üle vaatamiseks koostab õppesuuna juht aasta tegevuskava. Olulisema tegevusena ühtlustati 2021. aastal õppekavades praktika maht ning 30 EKAP-i asemel on see 20 EKAP-it. Nüüd on see kooskõlas õppekava mahuga ja realistlik. Tekstiilkäsitöö, tase 4 kutseõpe, 120 EKAP õppekavas oli õmblemise moodul valikaine, kuid 2021. aastal tõsteti see valdkonnajuhi ettepanekul põhiõpingutesse, sest tekstiilkäsitööline peab kindlasti oskama ka õmmelda. Ka hindamiskomisjon on seisukohal, et õmblemine on tekstiilkäsitöölisele kahtlemata vajalik oskus ning annab laiemad võimalused tööturul toimetulekuks.

Sepp, tase 4 kutseõppe esmaõpe õppekaval lisati valikõpingutesse kaks uut moodulit lähtudes tööandjate ettepanekutest: kohrutamine ja ajalooliste esemete koopiade valmistamine.

Töökohapõhist õpet seni rakendatud ei ole, õppesuuna juhi ütlusel ka lähemal ajal ei ole plaanis rakendada, sest tööturul pole nõudlust. Vestlusest selgus aga, et Tallinna Juveelitehas on pöördunud kooli poole praktikantide saamiseks, kuid antud hetkel pole koolil vastavat õppekava. Hindamiskomisjon soovib kaaluda metallehistöö/juveelitööga seotud õppekava koostamist, sest soov saada praktikante näitab kaudselt ka tööjõuvajadust valdkonnas.

Hindamiskomisjoni hinnangul toimib õppekavade vaheline lõimimine hinnatavas õppekavarühmas hästi. Nt. Sepp, tase 4 õppekavadel õppijad saavad oskused ka puutööst ja vastupidi ning Tekstiilkäsitöö, tase 4 õppekaval õppijad nahatööst ja vastupidi, Nahatöö, tase 4 õppijad aga puutööst jne. Nt. tekstiilkäsitöö tunnis tikitakse muhu pätt, nahatöö moodulis tallutakse ehk lisatakse pätile tald. Valdkonnajuhi ütlusel annab selline lähenemisviis õppijale laiemad võimalused tööturule sisenedes ja ka oma ettevõtlusega alustamiseks. Samal arvamusel on ka hindamiskomisjon. Samuti toetavad valikained õppekavades laiapõhjalise erialase ettevalmistuse saamist. Nt. Puutöö, tase 4 õppekaval õppijad saavad ülevaate nii mööbli valmistamisest kui ka restaureerimisest, metallitööst, tiserioskustest. Ka hindamiskomisjon on arvamusel, et laiapõhjaline erialane ettevalmistus annab kooli lõpetajale suuremad võimalused töö leidmiseks tööturul.

Hindamiskomisjoni hinnangul toimib õppekavarühmas ka põhi ja üldõpingute lõiming. Nt. erialatundides kasutatakse vajaliku materjalikoguse arutamist (matemaatika), tehnilist joonestamist kavandi tegemisel, kunstiteadmisi kavandis värvide sobitamiseks jne. Eesti keele õpetajad kasutavad eesti keele tundides erialamaterjale, ent komisjoni hinnangul tuleks eesti keele lõimitust erialatundidesse suurendada, kuna osa vene emakeelega õppijate eesti keele oskus läbiviidud vestluse põhjal on nõrk kui mitte lausa olematu.

Õppekavade arendustegevust juhib hinnatavas õppekavarühmas õppesuuna juht koostöös metoodikuga. Õppekavade ja rakenduskavade arendusse on kaasatud õppijad läbi tagasiside küsitluste, mis toimuvad moodulite lõpus erialaõpetajate poolt läbiviiduna. Tööandjate kaasatuse kohta hindamiskomisjon vestlustest praktikaettevõtetega ning tööandjatega kinnitust ei saanud ning need ettevõtjad, kellega komisjon suhtles, väitsid, et nende käest ei ole õppekavade arenduse osas tagasisidet küsitud. Kooliküllastuse raames vestlustel osalenud õpetajad ning õppesuuna juht selgitasid, et õppekava ja rakenduskavad koostavad õppesuuna juht ning metoodik ning alles seejärel saadetakse need õpetajatele üle vaatamiseks. Õpetajad tõdesid, et koostöö erialaliitude, teiste õpetajate ja tööandjatega on eriti vähenenud COVID-19 levikust tingitud piirangute tõttu. Hindamiskomisjon soovib edaspidi suurendada erinevate osapoolte kaasatust, sest seeläbi saab

toetada õppe- ja rakenduskavade vastavust töömaailma vajadustele. Samuti kaasata erinevad osapooled kohe õppekava ja rakenduskava koostamise algfaasis, sest see toetab õppekava ja rakenduskava töömaailma vajadustele vastavust ning suurendab õpetajate ja õppijate motivatsiooni arendusprotsessis osaleda.

Samuti selgus vestlustest valdkonna juhi ning erialaõpetajatega, et koostöö erinevate osapooltega (teised koolid, erialaliidud, tööandjad) on vähene. Hindamiskomisjoni arvates ei toeta koostöö puudumine eriala arengut ning seetõttu soovib komisjon selles osas koostöö käivitamiseks viia läbi erinevaid seminare, ümarlaudu või muidu koostöökohtumisi, et välja selgitada erinevate osapoolte vajadused, võimalused, ootused jms.

Õppekavarühma enesehindamise aruandest selgus, et õppekavade ja moodulite rakenduskavade õppesisu, õppemeetodite ja hindamise sidususe aitab tagada kooli metoodik koostades õppekavade rakenduskavad koostöös erialaõpetajatega. Vestlustest kutseõpetajatega ning õppesuuna juhiga selgus, et rakenduskavade ülevaatus ei ole olnud süsteemne. Muudatused on tehtud 2021. aastal uue õppesuuna juhi eestvedamisel.

Hinnatavas õppekavarühmades on palju erinevaid EHS-es registreeritud esma- ja osakutse õppekavasid (vt. Tabel 1). Kooli direktori sõnul koolituskohtade arv on täidetud ning see rahuldab ka kooli.

Kopli Ametikool plaanib rakendada ka kutsevaliku õppekava ning käsitöö valdkonnast lõimida õppekavasse nahatööd. Hindamiskomisjoni arvates on see hea idee ning annab võimaluse tutvustada potentsiaalsetele tasemeõppijatele ka käsitöö valdkonda tuleviku õppe valikuks ning aitab tutvustada eriala.

Vestlusel täiendusõppe eest vastutajaga selgus, et koolituste ideed saadakse erinevate kursuste tagasisidest ning koostööd tööandjatega tehakse selles osas vähe ning see on juhuslik. Enesehindamise aruandest selgus, et hinnataval perioodil on koolituskursusi toimunud 2018. ja 2019. aastal peamiselt puitesemete restaureerimisega seoses. Lisaks ka üks naha töötlemise ja üks keraamika koolitus 2018. aastal. Tekstiili ja sepatööga seotud koolitusi pakutud ei ole. Vestlusel täienduskoolituste osakonna juhiga selgus, põhjuseks on õpetajate ressursi puudumine (sepa ja puidu õppekavadel) ning puidu valdkonnas valmistab raskusi ka õppeklasside hõivatus - kuna õppetööd viiakse läbi ka õhtusel ajal, siis on ruumid juba tasemeõppijate poolt hõivatud ning täiendusõppijatele kohti pole. Osalt on põhjuseks ka viimastel aastatel COVID-19-st tingitud piirangud, mis takistasid olulised käsitöö kui praktilise õppe läbiviimist. OSKA erinevate valdkondade raportid ning COVID-19-st tingitud olukord rõhutavad digipädevuste õpetamise vajadust käsitööliste sh. veebipoe loomine, internetiturundus, erialased arvutiprogrammid jms. Hindamiskomisjon leiab, et Tallinna linnas on palju käsitööndusega tegelevaid ettevõtjaid, kes soovivad saada erialast ning erialaga seotud digipädevusi arendavaid täienduskoolitusi ning soovib kaaluda nende pakkumist kaasates väljastpoolt kooli külaliskoolitajaid kursuste läbiviimisse, sest vajalikke ruume on võimalik siiski koolis leida tunniplaaniga ja pikaajalise täienduskoolituse plaaniga kokku sobitamisel. Hindamiskomisjon leiab, et täienduskoolitus on võimas vahend sihiteadlike õpilaste kooli toomiseks ning seetõttu soovib suurendada hinnatavas õppekavarühmas koolituskursuste valikuid.

Õppekavarühma enesehindamise aruandest selgus, et õppeprotsessis kasutatavad õppemeetodid ja hindamine toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Nt praktilisel töö annab õpetaja kohest tagasisidet praktiliste töövõtete ja tööohutuse kohta. Koolikülastusel leidis see ka kinnitust. Õppesuuna juhi ja ka direktori sõnul peavad koolis töötavad õpetajad oskama nii eesti kui ka vene keelt, sest suur osa õppijatest on vene emakeelega, mis tähendab seda, et eestikeelse õppe puhul tuleb neile vene keeles tunnis antavad materjalid üle selgitada, et toetada õppija arusaamist õpetatavast ning ennetada tema väljalangevust õpiraskuste tõttu. Samuti selgus koolikülastusel, et erialaõpetajad on loonud kakskeelseid materjale, et toetada vene emakeelega õppijate edasijõudmist õppetöös.

Kasutatavad õppemeetodid on toodud alapunktis 3.2.

Hindamisel kasutavad õpetajad nii kujundavat kui kokkuvõtvat hindamist ning mooduleid hinnatakse nii eristavalt kui mitteristavalt. Käsitöö õppekavarühma eripäraks on ühishindamine, mille eesmärk on arendada õpilaste suhtlusoskust, eneseväljendust ja enesemääratuspädevust, infotehnoloogilist pädevust, ettevõtlikust ja analüüsivõimet. Õppesuuna juhi sõnul kasutatakse seda moodulites, mida annab mitu õpetajat - nt Kavandamise ja kujutamisega seotud moodul. Korraldatakse moodulis valminud töödest näitus ning erialaõpetajad hindavad alguses töid eraldi ning seejärel hindab õppekavarühma poolt moodustatud komisjon, kuhu kuuluvad kutseõpetajad ning valdkonnajuht.

Järeldused

• Tugevused

- Õppekavades ja rakenduskavades on hinnataval perioodil sisse viidud olulisi muudatusi, mis toetavad tööturu vajadustele vastava õppe läbiviimist ning aitavad ennetada õppija väljalangevust.
- Õpetajad teevad omavahel koostööd, et õppekavarühma sees teemasid lõimida, mis annab õppijale terviklikuma kogemuse ning õpiväljundid.

• Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitusel

- Õppekavade arendus ei ole toimunud arengukava 2018 – 2022 kohaselt. Toimunud muudatused õppekava arenduses 2021. aasta jooksul on positiivsed, kuid komisjoni hinnangul on vara veel öelda, milline on muudatuste mõju. Komisjon leiab, et on vajalik detailsem ja konkreetsem õppekavaarenduse strateegiline kavandamine ja elluviimine, et tagada õppekavarühma jätkusuutlik areng.
- Tööandjaid, teisi kooli väliseid ja siseseid partnereid on kaasatud vähe õppe- ja rakenduskavade arendusse. Hindamiskomisjon soovib kaasatust suurendada, et tagada õppe sisu vastavus tööturu vajadustele.

• Arenguvõimalused

- OSKA digioskuste arendamise raport soovib käsitöö valdkonnas õpetada e-turundust, e-poe loomist, kodulehekülje loomist ning seetõttu soovib hindamiskomisjon pakkuda vastavaid täienduskoolitusi ning viia ka tasemeõppekavadesse teemad sisse käsitöö ettevõtjate konkurentsivõime tõstmiseks tööturul.
- Täienduskoolituste maht käsitöö õppekavarühmas on väike, kuid kuna täienduskoolitus on võimas vahend sihiteadlike õpilaste kooli toomiseks, soovib hindamiskomisjon laiendada täienduskoolituste valikut ning koostada pikemaajaline koolitusplaan koolituste pakkumiseks.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õppijate erialavaliku toetamine

Kooli arengukavas 2018-2022 on püstitatud eesmärk, et kõigile on loodud võrdsed võimalused elukestvaks õppeks.

Kooli vastuvõtuprotsess on elektrooniline, kasutatakse SAIS keskkonda. Õppekavarühma enesehindamise aruandest selgus ning koolikülastusel sai kinnitust, et vastuvõtu protsessi uuendati 2021.aastal eesmärgiga toetada õppijakandidaatide erialavalikut. Valdkonnajuhi sõnul toimib enne vestlusi informatiivne tutvumispäev, kus tutvustatakse õppekavasid, õppekorraldust, lastakse teha proovitöö ning toimub õppeprotsessi näitlikustamine töökodades. Seejärel toimuvad vestlused õppida soovijatega. Täiskasvanud õppijad, kellel on, võivad kaasa võtta ka oma varasemaid käsitöid. Hindamiskomisjoni arvates toetab selline lähenemisviis õppija erialavalikut ning aitab ennetada väljalangevust.

Eneseanalüüsi põhjal ning vestlusest direktoriga selgus, et vastuvõtu ning kooli turundamisega tegelevad kooli juhtkonna ehk nõukogu liikmed, lisaks ka koolipidaja. Õppijate saamiseks korraldatakse lahtiste uste päevi üldhariduskoolidele, õppimisvõimalusi tutvustatakse sotsiaalmeedias, kooli kodulehel, 2020. a. valmis õppimisvõimalusi tutvustav reklaamklipp, kasutatud on ka televisiooni ning raadio võimalusi. Komisjon tunnustab aktiivset koostööd üldhariduskoolidega ja õppekavade tutvustamist noortele. Üheks heaks näiteks on koostöö Kadaka põhikooliga - põhikooli õppijad läbivad oma käsitöö tunde Kopli Ametikooli puutööklassides erialaõpetaja käe all ning saavad tänu sellele kokkupuute puukäsitööga kui ka kooliga üldiselt.

Eraldi kampaaniat täiskasvanud õppijate saamiseks ei tehta, kuid vestlustest täienduskoolituse osakonna juhiga selgus, et mitmed täiskasvanud õppijad on leidnud tee kooli tänu täienduskoolituskursustel osalemisele.

Vestlusest õppedirektoriga selgus, et õppijate arvuga ja rühmade täituvusega on kool väga rahul. 2021/2022 õppeaastal ei täitunud puukäsitöö õppekavarühm, ent teised rühmad täitusid. Ka täiskasvanud õppijad jõuavad aina enam kutsekeskhariduse õppekavadele - õppedirektori sõnul seetõttu, et osadel puudub keskharidus. Need, kellel keskharidus on olemas, saavad VÕTAg ained üle kanda ning lõpetada puukäsitöö eriala kolme aasta asemel kahe aastaga. Vestlusel osalenud vilistlane, kes lõpetas täiskasvanuna ja kõrgharidust omades kutsekeskhariduse õppekava kinnitas aga, et talle just selline õppekorraldus sobis ning sai õppida koos noortega ning veeta rohkem aega õppekeskkonnas.

Õppekeskkond

Õpikeskkonna arendamise eesmärgid on välja toodud kooli arengukavas. Hinnataval perioodil valmis puukäsitöö õppeks 2018/2019 õppeaastal uus töökoda, mille valmimine toetas ka COVID-19-st tingitud olukorras õppijate hajutamist praktilise õppetöö läbiviimisel. Hinnataval perioodil on remonditud ka kangakudumise õppeklass, õppijate riietusruumid, parandatud õpperuumide valgustatust, soetatud juurde kangastelgi ning muid tekstiilkäsitöö õppeks vajalikke vahendeid. Oluliselt on uuendatud viimasel paaril aastal IKT vahendeid, kogu õppehoone on kaetud WIFI levialaga, mis annab hindamiskomisjoni arvates hea võimaluse ka igas praktilises õppetunnis kasutada internetti vajaliku info otsimiseks ning soodustab õppijates info otsimise oskuste arendamist. Alates 2018. aastast toetab IKT vahendite soetamist Tallinna linn oma vahenditest. Arvutitega varustatust peab õppekavarühm personal piisavaks. Arendustegevusena plaanitakse juurde osta dokumendikaameraid, sest need hõlbustavad vajadusel I distantsõppe läbi viimist.

Praktilise õppetöö klassid on nii ülesehitatud, et klassis saab läbi viia nii praktilisi tunde kui ka teooriat (v.a sepatöökäsi ette nähtud ruum). Selline lähenemisviis toetab igati komisjoni arvates teooria- ja praktika omavahelist sidumist. Valdkonna juhi sõnul on vaja juurde osta puukäsitööga seotud seadmeid, sest need on osaliselt amortiseerunud ja kulunud ning nendega töötamine võib olla kasutajale ohtlik. Hindamiskomisjon soovib osta juurde ka üks nahaõmblusmasin - nimelt

käsivarsõmblusmasin, et toetada vajalike nahatööga seotud õpiväljundite saavutamist. Hindamiskomisjoni arvates hetkel olemasolev õpikeskkond toetab õppetöö läbiviimist ning vastab nüüdisaja nõuetele. Seda kinnitasid ka vestlustel osalenud õppijad ning erialaõpetajad. Kuid vaatamata sellele soovib komisjon tähelepanu pöörata ohutusnõuete täitmisele. Nt. sepatöö õppetöökojas on kasutusel ainult üks söeääs, millest jääb õpilaste arvu arvestades kindlasti väheks, lisatud kaks gaasiääsi on oluliselt kitsamate kasutusvõimalustega ja nende asetus söeääsiga samal tööpinnal (üks mõlemal pool) on tule- ja plahvatusohtlik. Lisaks sellele peab alalises tuletöö kohas gaasipõleti asuma gaasiballoonikonteinerist vähemalt 10 m ning üksikust hapniku- või põlevgaasiballoonist vähemalt 5 m kaugusel.

Koolis on kasutusel TAHVEL infosüsteem ning see toetab vajaliku õppeinfo hoidmist ühes andmebaasis. Õppijad ja õpetajad kinnitasid vestlusel, et on TAHVEL kasutuse omaks võtnud. Kooli koridoris on ka puutetundlik ekraan, kust õppijad ja õpetajad saavad näha TAHVLI-sse tehtud sissekandeid ja tunniplaani. Lisaks kasutavad õpetajad peamiselt Google Classroomi ning Google Meet lahendusi õppetöö läbiviimiseks. 2020/2021 õppeaastal läbisid õpetajad ka Google Classroom koolituse ning seda kasutatakse õppematerjalide jagamiseks ja distantsilt õppe läbi viimiseks. Hindamiskülastuse käigus nägi komisjon ka hübriidunde, kus osa õppijaid osales tunnis klassiruumis ning osas Google Meet ja veebikaamera vahendusel. Komisjoni hinnangul pingutavad õpetajad väga, et tagada ka isolatsioonis õppijatele võimalused õppes osalemiseks, ent tehnoloogia ja bürokraatia seavad selleks siiski piiranguid – komisjon tunnustab kooli plaani soetada dokumendikaamerad, et käsitöö õppekavarühma õpetajad saaksid paremini näidata käsitöö võtteid. Teisalt on komisjoni jaoks hämmastav Tallinna linnavalitsuse poolt kehtestatud nõue, et õppijate kaamerad ei pea olema sisse lülitatud ning seetõttu pole õpetajal võimalik näha, kuidas õppijal kodus praktiline töö edeneb. Hindamiskomisjon soovib siiski käsitööga seotud tundides hoida õppijate kaamerad sisse lülitatuna, et õpetaja saaks koheselt reageerida kui märkab, et õppija kasutab valesid töövõtteid. See toetab praktiliste oskuste omandamist.

Enesehindamise aruandest selgus, et alates 2020/2021. õa toimub igakuiselt õppijatele digiõppe päev. Hindamiskomisjoni arvates annab see täiskasvanud õppijatele hea võimaluse ühitada paremini kodu, töö ja koolielu, sest ei kulu aega kooli ja tagasi minekuks ning see toetab ka väljalangevuse ennetamist.

Enesehindamise aruandest selgus, et tähelepanu pööratakse õpilaste keskkonnateadlikkuse arendamisele kooli personali isikliku eeskuju kaudu ning õpilasi õpetatakse taaskasutama koostööpartnerite annetatud materjale, nt riidematerjale uue toorainena. Tunnivaatlusel nägi hindamiskomisjon kuidas puukäsitöö õppijad õppisid materjali tundma algusest lõpuni. Nt on loodud koostöö Tallinna arboristidega ning puude langetamise ajal kaasatakse ka õppijaid materjali kogumisse. Nad saavad langetamise ajal materjali kätte, selle kuivama panna ning järgmisel aastal seda tunnis kasutada. Selline koostöö linna arboristidega on komisjoni arvates tunnustust vääriv. Samuti tõdes puukäsitöö õpetaja, et osa materjali tuleb ka tema isiklikust metsast ning suures mahus kasutatakse ikkagi seda, mis parasjagu on kätte saadav. Positiivse näitena kogusid puukäsitöö õppijad kokku ka laastud, et neid kasutada ära sepatöö ääsesid.

Õppematerjalid loovad õpetajad peamiselt ise, sest valmis kujul ostetavaid õppematerjale napib. Eriti õpetajate ütlusel venekeelseid. Koolil puudub raamatukogu, kus oleks koos vajalikud õppematerjalid, õpikud. Selle asemel on iga õpetaja erialaklassis olemas vajalikud materjalid ja raamatud täpselt sellises mahus, nagu neid saadud on. Nt. tekstiiliklass oli väga hästi varustatud – olemas oli nii viimastel aastatel ilmunud asjakohane kirjandus kui ka Tallinna Kergetööstustehnikumist saadud rahvusliku tekstiili eriala lõputööde kogu. Samuti olid olemas tööproovid ja näidised õppetöö näitlikustamiseks. Puukäsitöö õpetaja tõdes, et kohaliku puukäsitöö kohta materjali ja kirjandust napib – enamus on siiski suunatud kas tiseri erialale või tõlgitud ega vasta eesti rahvuspärimusele, mis on õppekava järgi õppe eesmärk. Komisjoni hinnangul väärivad tunnustust õpetajad, kes on loonud ise nii digitaalseid kui paberil õppematerjale ning seda nii eesti kui vene keeles. Samuti vestles komisjon

koolikülastusel ka eesti keele õpetajatega, kes märkisid, et ka nemad loovad ise õppematerjale, et anda õppijatele enam just erialast keeleoskust.

Õpikeskkonnaga rahulolu kohta kogub kool eneseanalüüsi järgi õppijatelt tagasisidet iga-aastaselt vabatahtliku küsimustiku raames. Hindamiskülastusel läbiviidud vestlustest õppijate, valdkonna juhi ning õpetajatega selgus, et küsitluse eest vastutab personalijuht, vastajaid on vähe ning tulemusi ei eristata õppekavarühmiti. Samuti ei tutvustata tulemusi koolis avalikult. Seetõttu on hindamiskomisjoni keeruline anda hinnangut õppekeskkonnaga rahulolu kohta küsitluste põhjal, kuid vestlustel osalenud õppijad ja õpetajad kinnitasid, et õppekeskkond vastab nende ootustele ja vajadustele.

Õppekorraldus

Eneseanalüüsi aruandest selgus, et õppekorralduslik info jõuab õppijateni kooli kodulehe, õppeinfosüsteemi (TAHVEL), e-posti ning facebooki kaudu. Alates 2020. aastast on igal õpilasel ka oma Gmail-i konto, mida kasutati ka distantsõppe ajal õppetöö läbiviimiseks.

Hinnatavas õppekavarühmas õpivad nii kutsekeskhariduse õppekavadel õppijad kui ka täiskasvanud õppijad statsionaarses õppes. Õppetöö toimub auditoorse- ja praktilise töö, iseseisva töö ning praktika vormis, millede mahu suhted on määratud rakenduskavades. Praktilise töö ülesannetega arendatakse õpilaste erialaseid oskusi lõimitult võtmepädevustega. Nt. tegevus-, algatus-, ettevõtlikkus-, enesemääratluspädevus, vastutustunne, meeskonnatöö oskused, mis toetavad õppekava õpiväljundite saavutamist. Vt. ka punkt 3.1.

Õppe korraldus lähtub õppijate eripärast. Kutsekeskhariduse õppekavadel õppijad käivad koolis tavapäraselt 5 päeva nädalas. Kutseõppekavadel aga soovides ennetada täiskasvanud õppijate väljalangevust toimub puukäsitöö õppekaval õpe pärastlõunasel ajal (14.00 – 20.00) kolm korda nädalas. See aitab kooli hinnangul toetada õppijate pere, kooli ja tööelu ühitamist. Tekstiilkäsitöö ja naha õppekavadel aga kaks korda nädalas täispikkadel päevadel. Sepa õppekavadel on proovitud nii peale lõunat algavat õpet kui ka paar korda nädalas toimuvat tavapäraselt õpet. Vestlustest õppijatega selgus, et üks osa neist on rahul õppetöö korraldusliku poolega, kuid teine osa mainis, et tööl käival täiskasvanud õppijal on keeruline jõuda tööandjaga kokkuleppele nädala keskele jäävate koolipäevade osas. Nende soov on, et koolipäevad võiksid jääda tööpäevade lõppu või osaliselt nädalavahetusse. Samuti juhib hindamiskomisjon õppekavarühma tähelepanu asjaolule, et turunduses kasutatakse väidet, et õpe toimub õhtusel ajal (tegelikult algab pealelõunal). See on komisjoni arvates tulevast õppijat eksitav.

Praktika

Olemas on kooli praktikakorralduse ajaline kava, praktikalepingud, individuaalsed praktikakavad, praktikapäevikud, praktika aruanded jm. Praktika päevikute täitmine ja praktikaga seonduv dokumentatsioon toimub TAHVEL keskkonnas ning seal täidavad seda nii praktikajuhendaja kui praktikal olija päevade ja tegevuste lõikes. Hindamiskomisjon tutvus hindamiskülastuse ajal 3-4 praktikapäevikuga TAHVEL keskkonnas. Komisjonile tutvustatud praktikapäevikutes oli nimetatud õppija tegevusi praktikal, kuid mitte analüüsitud praktikandi tugevusi või nõrkusi. Nt ühes vaadeldud praktikapäevikus oli kirjeldatud ligi kolmkümmend tundi mitte erialaga seotud ülesannete täitmist. Teises päevikus olid nimetatud täidetud ülesanded, aga puudus töö sisu kirjeldus ja analüüs, mida õppija õppis, kuidas tal ülesanne välja tuli ja miks. Külastusel selgus vestlusest valdkonnajuhiga, et suur osa praktika analüüsist ja tagasisidest toimub suuliselt ja praktika kaitsmisel ning kool on paindlik võimaldades tugevamatel õppijatel läbida praktika ka iseseisvalt kodus täites juhendaja poolt antud ülesandeid ning nõrgematel koolis. Samas peab hindamiskomisjon oluliseks, et õppija ka praktika raames omandaks uusi oskusi, saaks oma tööprotsessile tagasisidet ning arendaks eneseanalüüsi võimekust. Komisjon soovib edaspidi suuremat tähelepanu pöörata praktikaaruannetes ja

päevikutes analüüsile, millised tegevused õnnestusid või ebaõnnestusid ja miks, et toetada õppijate eneseanalüüsioskuse arendamist.

Kasutatavad praktikaettevõtted on välja kujunenud. Hindamiskomisjonile esitatud dokumentidest selgus, et koolil on 6 - 7 peamist praktikabaasi olenevalt õppeaastast. Lisaks neile on ka üksikuid ettevõtteid, kes võtavad praktikale vaid ühe praktikandi. Vestlustest õppijate, õpetajate ja valdkonnajuhiga selgus, et õppija leiab endale ise praktikakoha lähtuvalt enda huvidest ja tutvustest. Praktika läbitakse koolis või läbib praktikant praktika kodus iseseisvalt juhendaja poolt antud töid sooritades. Nt. tekstiilkäsitöös. Õppijate ja õpetajatega läbi viidud vestlustest selgus, et peale 6-7 peamise praktikabaasi ei ole rohkem ettevõtteid praktikaks koolil pakkuda. Kooli eneseanalüüsi aruandest ja õpetajaga läbiviidud vestlustest ei selgunud, kuidas kool tagab praktikakoha vastavuse tingimustele, mis võimaldavad täita praktikale seatud õpieesmärgid ja saavutada õpiväljundid. Seni on koostöö olnud vestlustel osalenud praktikaettevõtete esindajate sõnul juhuslik. Vestlustest valdkonnajuhiga selgus, et kool on teinud samme koostöö suurendamiseks ning alustanud praktikabaaside küllastamisega, pakkunud praktikajuhendajatele koolitusi. Need on tegevused, mida hindamiskomisjon tunnustab.

Nt. sepatöö jaoks on praktikabaasiks vaid Vabaõhumuuseum, mis komisjoni hinnangul ei vasta ka hea praktikabaasi tingimustele, sest puudub kohapeale juhendaja, töökeskkond on algeline, kindlaid eesmärgid tegevusel ei ole. Seetõttu leiab hindamiskomisjon, et õppekavarühma poolt praktikakoha sobivust ei ole üldjuhul hinnatud. Praktikakoha leiab õppijale kool, kuid aktsepteerib ka seda, kui koha leiab õppija ise. See toetab tema vastutustunde ja ettevõtlikkuse arengut. Hindamiskomisjoni hinnangul toetab ka tulevikus töökohaotsingu protsessi. Enesehindamise aruandest selgus, et praktikakoha vastavuse tingimustele, mis võimaldavad täita praktikale seatud eesmärgid ja saavutada õppekavas kirjeldatud õpiväljundeid, otsustavad ühiselt kooli ja praktikakoha esindajad. Hindamiskülastuse ajal see väide täielikku kinnitust ei leidnud. Nt. vestlusest Vabaõhumuuseumi esindajaga selgus, et nemad sooviksid kooli küllastada ning arendada koostööd. Nende soov on, et praktikaperioodid oleksid varem kokku lepitud ning neil teada mitu õppijat tuleb ning milline tase neil on. Välja tuli vestlustelt ka see, et praktikajuhendajad ei tunne kutsestandardit ning ei ole kursis õppekavas olevate õpiväljunditega, mistõttu leiab komisjon, et praktika ei toeta õppekavas olevate õpiväljundite saavutamist. Vahetult enne hindamiskomisjoni koolikülastust oli toimunud ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitus, mis on komisjoni hinnangul igati vajalik, et suurendada koostööd praktikaettevõtete ja kooli vahel ning tõsta praktikajuhendajate teadlikkust. Komisjon tunnustab kooli plaani suurendada sisulisemat koostööd praktikabaasidega, et luua kestlikku ja kahepoolset suhtlust.

Valdkonnajuhiga ütlusel kool nõustab praktikaettevõtteid õppija praktika ajal, kuid vestlustel praktikajuhendajatega ei leidnud see kinnitust. Hindamiskomisjon soovib senisest enam tähelepanu pöörata koostööle praktikaettevõtete ja praktika alguses kokku leppida, milliseid õpiväljundeid peavad õppijad saavutama ning monitoorida seda ka praktika ajal, sest see toetab õpiväljundite saavutamist ning aitab ennetada võimalike probleemide teket. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse valdkonnajuhiga ütlusel õppija eneseanalüüsi ning praktikajuhendaja tagasiside põhjal. Selline lähenemisviis aitab komisjoni hinnangul kaasa õppija analüüsioskuste ning kriitilise mõtlemise kujunemisele, kuid ainult siis, kui toetatakse praktikaaruannete ja -päevikute sisu kaudu eneseanalüüsioskuste arendamist. Need aruanded ning päevikud, millega komisjon hindamiskülastuse ajal tutvus, olid tegevusi kirjeldava iseloomuga, mitte analüüsivad.

Hindamisaruandest selgus, et kool osaleb teist korda ESF projektis praktikajuhendajate koolitamiseks, 2016.-2018. a koolitati kokku 72 ettevõtte praktikajuhendajat, sh mõned käsitöö õppekavarühma praktikajuhendajad. Teise, 2020. aastal alguse saanud projekti eesmärgiks on tõhustada tööandjate ja õppeasutuste koostööd praktikasüsteemi arendamisel. Selleks planeeritakse praktikajuhendajate koolitusi ning praktikute kaasamist õppetöö läbiviimisse. Koolikülastusel selgus vestlusest

valdkonnajuhiga, et esimene koolitus toimus vahetult enne hindamiskomisjoni koolikülastust, valdkonnajuhi sõnul osales koolitusel ka käsitöö õppekavarühma praktikajuhendajaid.

Õppekavarühma tekstiilkäsitöö ning sepa õppekavade õppijad viibisid 2018. a praktilisel Erasmus+ programmi raames Bremenis. Hindamiskomisjoni hinnangul toetab selline võimalus õppija erialateadmiste omandamist ning ka üldist kompetentsuse kasvu. Hindamiskomisjon leiab, et õpiränne peab olema mõlema partneri poolt hästi ette valmistatud ning tegevused ja saavutatavad õpiväljundid eelnevalt läbi räägitud. Vestlusel osalenud vilistlase väitel jäi eelnev ettevalmistus kooli poolt tegemata ning seetõttu ei toetanud õpiränne erialaste oskuste arendamist õppijates.

Eneseanalüüsi aruandest selgus, et parendustegevusena on planeeritud 2021/2022. õa enne õpilaste praktikale minekut analüüsida 2021. a kevadel praktikakohtadelt saadud tagasisidet. Valdkonnajuhi ütlusel on kavas vastavalt saadud andmetele teha muudatusi nii praktika korralduses kui sisus. Hindamiskomisjon on seisukohal, et tegemist on vajaliku tegevusega, sest vilistlastelt ning praktikajuhendajatelt vestluste käigus saadud tagasiside koolipoolsele praktika korraldusele ning sisule vajab üle vaatamist.

Välja on töötatud VÕTA kasutamise kord ning seda võimalust on õppijatele tutvustatud. Peamiselt kasutavad seda valdkonnajuhi ütlusel täiskasvanud õppijad.

Valdkonnajuhi ütlusel on erialaseid kutsekonkursse, kus hinnatava õppekavarühma õppijad osaleda saavad, vähe. Nt. Korraldab Tuhala Kunsti- ja ajalookamber igal aastal kutsekonkursi, kus õppijad osalevad. Osaletud on ERM-i poolt korraldatud näituseprojektides, Tallinna linna käsitöömaja poolt korraldatud näitustel (nt. Pitsiteema). Õppetöö raames on täidetud ka tellimustöid. Nt. Tallinna kirikutele valmistasid tekstiilkäsitöö õppijad toolikatted, puutöö õppijad valmistasid oma kooli joonistusklassi molbertid. Selline lähenemisviis toetab hindamiskomisjoni arvates kohe algusest peale õppetöös toote kvaliteedile tähelepanu pööramist.

Õppe sisu

Õpetajad valivad õpetamis- ja hindamismeetodid põhimõttel, et need toetaksid õpiväljundite omandamist ja õppijate arendamist. Vt. punkt 3.1.

Võtmepädevuste arendamiseks lõimitakse põhi- ja üldõpinguid. Seda peamiselt kutsekeskhariduse õppekavade, kus üldainete õpetajad koostavad oma töökavad koostöös kutseõpetajatega nt. erialase võõrkeele õpetamisel, matemaatikas jms. Täiskasvanutel õppijatel on nt. arvutiõpetus lõimitud erialaga. Vt. punkt 3.1.

Õppetöös ette nähtud iseseisva töö tegemiseks on olemas iseseisva töö juhendid ning valdkonna juhi sõnul tagasisidestatakse iseseisev töö õpetajate poolt koheselt peale töö esitamist. Seda kinnitasid ka vestlustel osalenud õppijad. Suures osas iseseisva tööna koostavad õppijad ka oma õppe aja jooksul tehtud töödest portfoolid, kus on koos nii töö kirjeldus, tööproovid kui ka fotod. Komisjoni hinnangul on see hea materjal ka edaspidi erialaselt kasutamiseks.

Praktilised tööd viiakse läbi kooli õpperuumides, mis on varustatud kaasaegsete töövahendite- ja seadmetega. Hindamiskomisjoni soovitusel on toodud punktis 3.2 õppekeskkond all. Juurde planeerib õppekavarühm soetada dokumendikaameraid distantsõppe läbiviimise toetuseks, puukäsitöö vahendeid jms. Vaatamata sellele on hindamiskomisjoni hinnangul vahendeid piisavalt, arvestades õppijate arvu ning õpiväljundite saavutamise vajadust.

Vestlusest valdkonnajuhiga selgus, et arenduskohaks on fotograafia tunnid ning nende sisu, mis ei ole vastanud kooli ning õppijate ootustele. Kuid ta selgitas, et lahendus, kuidas edasi minna, on koolil olemas.

Eneseanalüüsi aruandest selgus, et õppijatele meeldivad erialaga seotud õppekäigud. Nt. sepa õppekavadel õppijad on käinud Eesti Vabaõhumuuseumis tutvumas ajalooliste sepikodadega,

osalenud Viikingite külas ajaloolise vasevalumi õppepäeval. Tekstiilkäsitöö õppekavadel õppijad on külastanud ERMi, Eesti Ajaloomuuseumi ja Eesti Tarbekunsti ja Disainimuuseumi näituseid ja fonde. Puukäsitöö eriala õppijad käisid õppekäigul Avinurme Puiduaidas. Hindamiskomisjoni hinnangul toetavad õppekäigud eriala omandamist. Õppetöö läbiviimisel pööratakse tähelepanu ka töökultuurile: iga õppija koristab töökoha enda järel, mis komisjoni arvates toetab ka hilisemas tööelus toimetulekut.

Õppijate toetamine

Kooli eeliseks õppija toetamisel on väikesed õpperühmad ning õppijate üldine väike arv koolis. Õppijate arvust annab ülevaate tabel 2. Enesehindamise aruandest selgus, et õppijate esmaseks toetajaks on õppegrupi kuraator, kes jälgib õppijate kooliskäimist, puudumisi, õppeedukust, toetab õpilasi, viib läbi arutelusid ja vajadusel arenguvestlusi õppijatega, vajadusel suhtleb lastevanematega ning korraldab õpilasesinduse tööd. Õppijate väike arv grupis võimaldab õppesuuna juhi sõnul koheselt reageerida puudumistele ning muudele tekkivatele probleemidele. Kuraatori amet on komisjoni hinnangul vajalik ja tänuväärne ning tema tegevus toetab just kutsekeskhariduse õppekavadel õppijaid. Samas oli hindamiskülastusel näha, et kui kuraator puudus haiguse tõttu töölt mitu nädalat, siis oli parajalt segadust tundi mitte ilmunud õppijate osas, õpilasesinduse töö ja töötajate ülesannete jaotumise osas. Samuti on kuraatori rolliks toetada käsitöö õppekavarühma HEV õppijaid.

Hinnatud õppekavarühmas õpib kutsekeskhariduse õppekavadel ka täiendava toevajadusega õppijaid. Mis on konkreetne õppijate arv ning mille alusel on õppekavarühm määratlenud, et just neid õppijaid on vaja toetada, jäi hindamiskülastuse raames komisjonile selgusetuks, kuna erinevad spetsialistid andsid erinevaid hinnanguid. Vestlustest selgus, et täiendavat tuge vajavaid õppijaid on õppekavarühmas rohkem kui EHISes märgitud, ning sügisene õppeperiood on aeg, millal ilmnevad õppijate toevajadused. See on tingitud nii sellest, et enne õppijate vastuvõttu ei ole õppija toevajadus vastuvõtukomisjonile nähtav ning paljudel tuge vajavatel õpilastel ei ole EHISes mingisuguseid märke toevajaduse kohta. Õpetajad tegelevad toevajadusega õppijatega individuaalselt ning vestlustest selgus, et kõik töötajad pingutavad selle nimel, et iga õppija jõuaks lõpetamiseni. Komisjoni hinnangul on tänuväärne, et ka toevajadusega õppijad saavad võimaluse õppida, ent oluliseks peab hindamiskomisjon ka seda, et saavutatakse õppekavas ette nähtud õpiväljundid (sh praktikale seatud õpiväljundid).

Samuti soovib hindamiskomisjon haridusliku erivajadusega õppijatele teha EHIS-s juurde märke haridusliku erivajaduse kohta, sest see annab koolile võimaluse saada õppija toetuseks lisaraha.

Hindamiskülastusel nägi komisjon, et õpetajad ja kooli meeskond teevad palju tööd, et tuge vajavaid õppijaid toetada, ent tõdemus on, et aasta-aastalt tuleb erivajadustega õppijaid juurde. Seetõttu on õpetajal väga keeruline viia läbi tundi klassiruumis, kus on koos tuge vajavad õppijad, eesti ja vene emakeelega õppijad ning õppijad, kes on distantsoõppel. Hindamiskomisjoni hinnangul võib see mõjuda negatiivselt õppetöö kvaliteedile, kuna õpetaja peab pühendumata kõigile ning suur osa tunni läbiviimise ajast läheb ka tõlkimisele. Hindamiskomisjoni hinnangul ei ole õppekavarühm segmenteeritult uurinud väljalangevuse põhjuseid.

Vestlusest valdkonnajuhiga selgus, et õppekavarühmas õppivate HEV õppijatega toimuvad arenguvestlused õppija kaasamiseks õpetee planeerimisse ning motivatsiooni tõstmiseks, teistele õppijatele korraldab kuraator arenguvestlusi vajaduspõhiselt. Õppijaid toetavad ka erialaõpetajad, metoodik, õppedirektor, koolis töötav psühholoog jälgides puudumisi, õppeedukust ning vajadusel pakutakse õppijale individuaalset konsultatsiooni ning vajadusel on vormistatakse individuaalne õppekava. Õppedirektori sõnul seda seni kasutatud ei ole, sest pole olnud vajadust. Toimuvad kasvatustöö komisjoni koosolekud õppija toetuseks, kus osalevad eelpoolnimetatud töötajad. Õppeosakonna juhi ütlusel toimub ka venekeelsetele õppijatele ESF PRÕM keeleõppe meetme vahendusel eesti keele õppimiseks keelekohvik.

Koolis tegutseb õpilasesindus, kuhu kuuluvad kutsekeskhariduse õppekavadel õppijate esindajad. Peamiselt tegeletakse koolisest ürituste korraldamisega. Eneseanalüüsi aruande järgi toetab esindus oma tegevusega ka õppimist toetava sotsiaalse õpikeskkonna tagamist koolis. Selle tegevust juhib kuraator, kuid vestlustest õppijatega selgus, et õpilasesinduse tegevusest teavad õppijad vähe ning ei tunneta selle tuge ega olemasolu koolielus. Seetõttu soovib hindamiskomisjon õpilasesinduse tegevust sihipärasemalt juhtida ning seda senisest enam koolielu tegevustesse kaasata. Täiskasvanud õppijaid esindusse ei kuulu.

Koolis töötab tugispetsialistina ka psühholoog ning 2021/2022 õppeaastast alustati õppijate, tugispetsialistide ning õpetajate ühisvestlustega, mille eesmärk on toetada õppijaid kooliellu sisse elamisel ja aidata kaasa väljalangevuse vähendamisele. Eneseanalüüsist selgus, et kooli psühholoog teeb tööd nii õppijate kui lähedastega, mis on hindamiskomisjoni arvates kutseõppeasutuses tänuväärne tegevus ning toetab õppija õppes püsimist. Õppekavarühma õppegrupid on väikesed, mis annab hea võimaluse läheneda igale õppijale individuaalselt ning see omakorda toetab hindamiskomisjoni hinnangul õppijate arengu jälgimist ning suunamist. Kuid vaatamata sellele on katkestajate ja akadeemilisele puhkusele minejate osakaal õppekavarühmast suur. Katkestajate osakaal on suurem kui Kopli Ametikooli keskmine ning suurem ka kui Eesti keskmine. Sellest annavad ülevaate tabelid 2 ja 4. Valdkonnajuhi sõnul on kutsekeskhariduse õppekavadel põhjuseks vale eriala valik. Tema sõnul: "Paljud lapsevanemad toovad õppija käekõrval kooli, et ta kuskil oleks". Täiskasvanud õppijatel suure mahuga praktika ning töö, eraelu ja kooli ühitamisel raskusi. Seda kinnitasid ka vestlused vilistlastega. Toodi välja, et on raske saada tööandja luba nädala keskel õppes osalemiseks. Kooli eesmärk eneseanalüüsi aruande järgi on see, et väljalangevus ei ületaks 20%.

Õppetöö katkestajate osakaal	2016	2017	2018	2019	2020
Eesti keskmine käsitöö õppekavarühmas	19	18,1	23,3	17,6	17,1
Kopli Ametikooli keskmine	28,9	18,6	23,3	23,8	22,9
Kopli Ametikooli käsitöö õppekavarühm	35,1	21,7	26,6	24,7	28,4

Tabel 4. Õppetöö katkestajate osakaal Käsitöö õppekavarühmas 2016 – 2020. Allikas Haridusilm

Õppijate tagasiside

Kool kogub tagasisidet kooli õppekorralduse ja koolis valitseva õhkkonna kohta kord aastas. Viies iga aasta sügisel läbi rahuloluküsitluse õppijate seas. Kahjuks ei ole küsitlusele vastamine kohustuslik ega ole võimalik hinnata andmeid eraldi õppekavarühmade lõikes. Hindamiskomisjonile esitatud aruandes on 2021. aastal esmakursuslaste seas läbiviidud küsitluse kokkuvõtte. Vastanuid oli vaid 36. Esitatud tagasiside on positiivne. Sellest annavad ülevaate diagrammid 2, 3 ja 4.

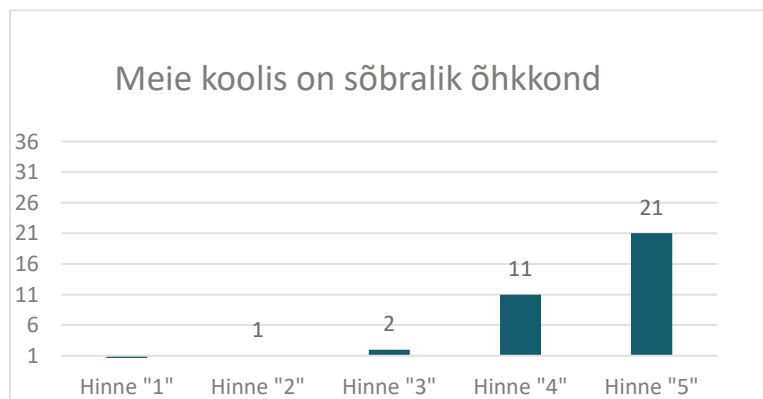

Diagramm 2. Õhkkond koolis. Allikas: kooli esitatud andmed

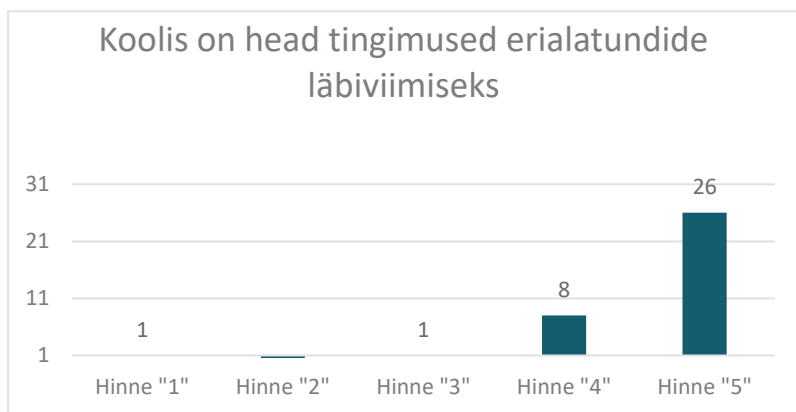

Diagramm 3. Erialatundideks läbiviimise tingimused. Allikas: kooli esitatud andmed

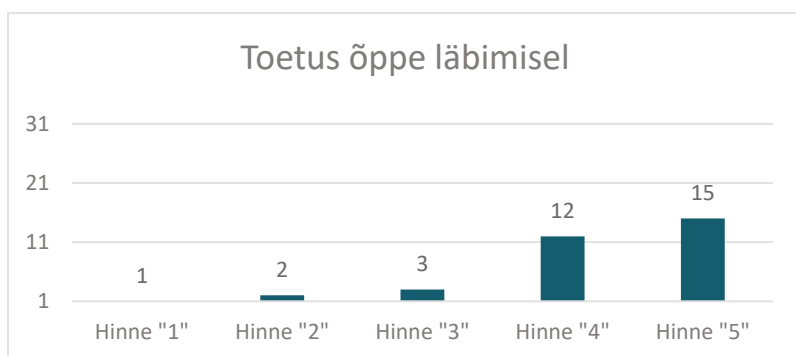

Diagramm 4. Toetus õppe läbimisel. Allikas: kooli esitatud andmed

Kuna küsitlusele vastanuid on vähe ning andmed põhinevad vaid esmakursuslaste vastustel, leiab hindamiskomisjon, et ei ole võimalik adekvaatselt hinnata õppijate rahulolu õppekorralduse, kasutatavate meetodite ega õppija toetamisega.

Kuna kool esitas küsitluste tulemused vaid ühe õppeaasta kohta, ei ole komisjonil võimalik hinnata õppijate rahulolu aastate lõikes ning välja tuua trende. Hindamiskomisjon soovib viia rahuloluküsitlusi läbi süsteemselt ning regulaarselt ning saadud tagasiside analüüsimise käigus välja selgitada õppekavarühma põhiselt õppijate rahulolu ning seada eesmärk, kuhu tahetakse jõuda. Samuti soovib komisjon kaasata küsitluse ka mittestatsionaarses õppes õppijad ning koostada neile eraldi küsimustik tulenevalt õppijate ja õppekorralduse erisustest.

Statistilised näitajad

Alates 1. septembrist 2017. a õpinguid alustanud õpilaste õpingud lõpevad kõigil erialadel kutseksamiga, kus eksami sooritamine on võimalik. Kutseksami tulemustest annab ülevaate tabel 3.

Kutseksami sooritajate % lõpetajatest	2016	2017	2018	2019	2020
Eesti keskmine käsitöö õppekavarühmas	28,5	48,8	61,8	76,5	65,5
Kopli Ametikooli keskmine	40,2	59,2	69,6	81,6	86,6
Kopli Ametikooli käsitöö õppekavarühm	3,4	69,4	81,3	100	100

Tabel 3. Kutseksami sooritajate % lõpetajatest 2016 – 2020. Allikas Haridussilm

Kutseksamite tulemused on hinnatavas õppekavarühmas kõrgemad kui kooli keskmine ning Eesti keskmine ning tõusva trendiga ulatudes 2019 ja 2020. aastal 100%ni lõpetajatest. See näitab ühest küljest õppe kvaliteedi kõrget taset. Kuid vaadates kui palju õppijaid (vt. tabel 2) on akadeemilisel

puhkusel (nt. sepa ja puukäsitöös terve kursus) soovib hindamiskomisjon pöörata õppijate väljalangevuse ja akadeemilisele puhkusele mineku analüüsimisele ja ennetustööle suuremat tähelepanu.

Lõpetajate tööhõive kohta kool infot ei kogu ja tagasisidet ei küsi. Vestlusest õppedirektoriga selgus, et kui õppijatel läheb hästi, kajastub see koheselt ka sotsiaalmeedias. Õpetajate ütlusel peavad nad sidet õppijatega ka pärast kooli lõpetamist. Hindamiskomisjon soovib koguda lõpetajate kohta ka ametlikku tööhõive statistikat ning teha tagasisideküsitlusi, sest saadud andmete kaudu on võimalik toetada õppekavarühma arengut.

Järeldused

• Tugevused

- Õppekeskkond ning olemasolevad digiõppe võimalused toetavad õppija arengut sh. distantsilt õppes osalemist ning õpiväljundite saavutamist.
- Õppijakeskne õpe ning väiksed grupid toetavad õppija individuaalse eripäraga arvestamist.
- Erinevate õppekavade (puukäsitöö, nahatöö, tekstiilitöö) omavaheline lõimitus praktiliste tööde puhul, mis toetab laiapõhjalise ettevalmistuse saamist tööturule sisenemiseks.

• Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Koostöö erialaliitudega, teiste kutseõppeasutuste ning praktikaettevõtetega on vähene ning ei toeta töömaailma vajadustega arvestamist. Hindamiskomisjon soovib teha senisest enam koostööd erialaliitude, teiste koolide ja praktikabaasidega õppekavarühma süsteemse arendustegevuse tagamiseks ning tihedama kontakti saavutamiseks.
- Ettevõttepraktika sisuline läbiviimine ja juhendamine ei toeta õppekava õpiväljundite saavutamist. Hindamiskomisjon soovib enne praktika toimumist külastada õppekavarühma esindajal praktikakohta, leppida kokku praktika jooksul saavutatavad õpiväljundid ning praktika ajal monitoorida nende saavutamist.
- Tagasiside süsteemne kogumine õppijatelt, vilistlastelt ning tööandjatelt ja saadud andmete kasutamine parendustegevusteks, tulemuste tagasisidestamine huvigruppidele ei toeta praegusel kujul õppekavarühma süsteemset arengut. Hindamiskomisjon soovib koguda ja analüüsida süsteemset tagasisidet, et arendada õppekavarühma ning viia ellu muutusi toetamaks õppekavarühma jätkusuutlikku arengut.
- Suur väljalangevus ning akadeemilisel puhkusel olevate õppijate arv ei toeta õppekavarühma jätkusuutlikkust. Hindamiskomisjon soovib analüüsida regulaarselt põhjusi ning vastavalt saadud infole koostada ennetustegevusteks kava.
- Ohutusnõuete eiramine sepa õppekava praktilise õppe klassis. Hindamiskomisjon soovib õppijate ning õpetajate ohutuse tagamiseks üle vaadata seadmete paigutus õppeklassis.

• Arenguvõimalused

- Kuna ühes ja samas õppegrupis õpivad õppijad, tuge vajavad õppijad, eesti keelt kõnelevad õppijad, vene keelt kõnelevad õppijad ning see teeb õppe läbiviimise keeruliseks ning on oht õpetate läbipõlemisele. Hindamiskomisjon soovib selle ennetamiseks toetada senisest enam õpetajaid ja kooli personali läbipõlemise ennetamiseks.

- Õppetöö läbiviimiseks soovib hindamiskomisjon osta dokumendikaamerad võimaliku distants ja hübriidõppe läbiviimise toetamiseks ning käsivarsõmblusmasina (vabavars õmblusmasin nahatöödele) nahatööde õppe mitmekesistamiseks.
- Mõelda läbi ning selgelt sõnastada kõikidele erinevatele kuraatori tööga kokku puutuvatele osapooltele tema roll, et tagada info liikumine ja õppe sujuv toimumine ka kuraatori võimaliku töölt ära oleku aegadel (nt. koolitustel osalemine, haigestumine jmt).
- Koostada õppekavarühma tutvustamiseks lisaks olemasolevale virtuaaluurile juurde visuaalset materjali (nt. pildid õppetööst, inspireerivad õpilastööd jms.) õppijate saamiseks.
- Õppijate toetussüsteem keskendub kutsekeskhariduse õppekavadel või toetusvajadusega õppijatele, kuid vähesel määral täiskasvanud õppijatele. Väljalangevuse ning akadeemilisele puhkusele mineku ennetamiseks soovib komisjon välja töötada ka meetmed täiskasvanud õppijate toetuseks.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. **Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;**
2. **Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.**

Käsitöö õppekavarühmas on õpetajate ametikohad täidetud. Kooli andmetel on käsitöö õppekavarühmas 27 õpetajat, kellest kolmel on kutseõpetaja kutsetunnistus ning neljal erialane kutsetunnistus (ühel on mõlemad kutsetunnistused). Kooli arengukavas on eesmärk, et vähemalt 75% õpetajatel on olemas kutsetunnistus. Komisjoni hinnangul tuleb eesmärgi saavutamiseks koostada täpne tegevuskava, kuidas seda saavutada, sest hetkenumbreid vaadates tundub, et arengukava perioodilõpuks jääb seatud eesmärk saavutamata.

Õppekavarühma vajalikud ametikohad on täidetud ning õpetajad on oma tööle pühendunud valdkonna professionaalid, kes viivad õpet läbi õppijakeskselt. Vestlusel direktoriga selgus, et tööjõu liikuvus on madal, ent samas on tööle tulnud käsitöö õppekavarühma mitu uut töötajat. Komisjon tunnustab õppesuuna juhti, Kristel Habakukke, kes asus tööle 2021. aasta jaanuaris, kuna hindamiskülastustest ja vestlustest tema kolleegidega nähtus, et uus suuna juht teeb oma tööd pühendumisega, püüdes kaasata ettevõtjaid ja toetades õppijaid ja õpetajaid. Kuna õppesuuna juht on tööl alles kevadest, siis pole veel jõutud loomulikult kõige parendamise ja arendamiseni, ent hea algus on juba tehtud.

Koolikülastusel nähtus, et õpetajad on oma tööle pühendunud ning otsivad pidevalt viise, kuidas õppijaid toetada.

Käsitöö õppekavarühmas pole kaasatud praktikutest külalislektoreid või õpetajaid. Vestluselt õppesuuna juhiga selgus, et see on nii põhjusel, et praktikute palgaootus on tunduvalt kõrgem õpetajate omast. Võrdluseks, et teiste õppekavarühmade puhul on praktikuid kaastatud just tänu erinevatele programmidele ja projektidele. Komisjon soovib võimalusel siiski kasutada praktikuid, kuna praktilise kogemuse toomine kutseharidusse on vajalik ning aitab luua paremaid sidemeid kutsehariduse ja tööturu vahel.

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatuse töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Kool on eneseanalüüsis toonud välja, et õpetajate vanusealine jaotus näitab 55+ ja pensioniealiste langustrendi, ent kuna langustrend on õpetajate üldarvus, on see ka teistes vanuserühmades ning enam kui 50 aastased õpetajad moodustavad kaks kolmandikku kogu õpetajaskonnast. Samas ei näe komisjon selles probleemi, kuna õpetajad oma valdkonna professionaalid ja täiendavad ennast. Koolil on tõeline väljakutse leida õpetajaid, kes oleksid oma valdkonna spetsialistid, sobilikud õpetajaks ning seda veel kahes keeles ning väärivad tunnustust, et sellised inimesed on leitud. Komisjon soovib küll mõelda siiski ka õpetajate järelkasvu peale – leida õpetajaid, kes valdaksid nii eesti kui vene keelt ning omaksid erialast kogemust olles valmis end ka pedagoogiliselt arendama, on paras väljakutse.

Vastavalt eneseanalüüsis toodud õppijate tagasisidele (millele on küll vastanud vaid 36 õppijat kogu kooli, mitte ÕKRI peale), on õppijad õpetajatega pigem rahul ja väga rahul ning seda kinnitasid ka õppijad koolikülastusel vestluste käigus. Seda nägi komisjon ka tunde vaadeldes. Õpetajad, kellega komisjon kohtus ja kelle tunde vaadelda sai, on oma ala professionaalid, õppijakesksed ning otsivad regulaarselt võimalusi enesearenguks ning selle kaudu õppijateni jõudmiseks.

Eneseanalüüsis on kirjeldatud koolitusplaani, mis valmib iga kalendriaasta alguses ning kajastab õpetajate **koolitusvajadusi**, mida nad on välja toonud arenguestlustel ja eneseanalüüsis. Vestlusel osalenud õpetajad tõdesid, et käsitöö valdkonnas erialast ja praktilist koolitust on keeruline leida, ent kui õpetaja koolituse leiab, siis üldjuhul leitakse ka võimalus koolitusel osalemiseks ning kool tasub koolituskulud ja korraldab tunniplaani selliselt, et koolitusel osalemine oleks võimalik. Kool on läbi viinud erinevaid sisekoolitusi õpetajatele, et tõsta nende teadlikkust. Positiivse näitena on õppeaasta alguses infopäevad, mille raames jagatakse infot õppekava arenduste kohta ning räägitakse erinevatest olukordadest, mis õppijatega suheldes tekkida võivad. Positiivsena toodi välja eelmisel aastal läbiviidud Google Classroom koolitust digiõppe läbiviimise toetamiseks ning keeruliste õppijatega toimetuleku koolitust. Õpetajad tõdesid küll, et lühikesest koolitusest ei ole niivõrd palju kasu kui süsteemsest plaanist, kuidas just suuremat tuge vajavate õppijatega toime tulla.

Õppekavarühma 14-st õpetajast 9-l on oma ettevõtte. See toetab töömaailma vaate toomist õppesse. Kuid hindamiskomisjon soovib siiski nendel õpetajatel stažeerida oma ettevõtetest väljaspool, et saada laiemat kogemust töömaailmast. 5 õpetajat ei ole stažeerinud ettevõtetes hinnataval perioodil.

Õpetajate koormust arvestatakse tundide andmise järgi ehk 22 normtundi nädalas, ülejäänud on üldtööaeg. Õpetajad saavad planeerida õppeaastat vastavalt moodulite planeerimisele enne õppeaasta algust. Õpetajad tunnistasid vestlusel, et töökoormus varieerub aasta lõikes märkimisväärselt, aga see sõltub ka erialast (nt puidu puhul puude langetamine). Õpetajad tõdesid, et peamise aja võtavad siiski just õppematerjalide loomine ja sihtrühmale kohandamine.

Õpetajate rahulolu hindamine toimub arenguestluste käigus ning kord aastas läbiviidava tagasisideküsitluse raames. Õpetajad ei osanud küll vestlusel välja tuua konkreetseid muutusi, mis on ellu viidud küsitlustest saadud tagasiside tulemusel, ent tõdesid, et nt. koolitusvajadustele on vastu tulnud. Samas toodi välja, et küsitlused ei ole süsteemsed. Õppijad saavad anda õpetajatele tagasisidet mooduli lõpus toimuva õpetajate poolt läbiviidava küsitluse kaudu. Õpetajad kinnitasid, et on tagasisidet saanud. Komisjon soovib pöörata enam rõhku tagasiside süsteemsemale kogumisele ja selle pinnalt arenduste tegemisele. Samuti töötajatele tagasiside tagasisidestamisele, et selgemalt märkida tehtud muutusi ja arenguid.

Koolil on olemas tunnustamise juhend ning iga-aastaselt tunnustakse parimat õpetajat ja kolleegi. Parima õpetaja valimisel saavad hääle anda õpilased ning töötajad ning kolleegi puhul vaid töötajad. Vestlustel tõid õpetajad välja, et tunnustust võiks olla siiski rohkem ning piisab, kui öeldakse kasvõi aitäh kasvõi mõne väikese tegevuse eest. Hindamiskomisjon soovib õpetajate motiveerimiseks tunnustamisele edaspidi rohkem tähelepanu pöörata.

Õpetajate digitehnoloogilist toetamist aitavad läbi kooli IT-osakond ning Tallinna linna IT-osakond. Õpetajad tõdesid koolikülastusel, et distantsõppe läbi viimine oli ja on siiani väljakutseid pakkuv, ent

kõigil õpetajatel, kellega komisjon kohtus, olid olemas lahendused kaugõppe läbi viimiseks. Klassiruumides olid veebikaamerad ning õpetajad viisid läbi tunde Google Classroomi abil. Õpetajad tõid välja väga nutikaid näiteid sellest, mida nad distantsõppel läbi viisid – nt. virtuaalkülastused Eesti Rahva Muuseumi, õppijate individuaalsed ülesanded pildistada puitpitsi ja detaile vanalinna majadel. Sepa eriala õpetaja tõi ka välja, et distantsõppeks valmis olek sundis teda tegema kõigepealt praktilisi tunde ning seejärel teoreetilisi tunde, ent see oli kokkuvõttes isegi õppijatele sobivam, kuna siis oskasid õppijad siduda teooria praktikaga ning küsida rohkem küsimusi.

Järeldused

● Tugevused

- Kooli juhtkond on suutnud ise märgata mitmeid parendusvaldkondi töös õpetajatega (nt. mentorlus, järelkasvu teemad, kvalifikatsioon jne) ning see toetab õpetajate teadlikule arendamisele tähelepanu pööramist.
- Toimib õpetajate omavaheline koostöö õppekavade, moodulite, hindamisülesannete, õppematerjalide loomiseks ja lõimimiseks ning see toetab õppijate arengut ning õpiväljundite saavutamist.
- Õpetajad loovad ise nii eesti- kui ka venekeelseid õppematerjale õppija toetuseks.
- Õpetajate oskus viia läbi korraga tundi nii tava-, HEV kui ka muud tuge vajavatele õppijatele ning seda korraga nii eesti kui ka vene keeles. See toetab igati õpiväljundite saavutamist ning õppija individuaalset arengut.

● Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Õppekavarühma õpetajate seas ei ole tegevaid praktikuid ega külalisõppejõude nagu on kaasatud teistesse õppekavarühmadesse. Komisjon soovib kaasata käsitöö õppekavarühma erialade õpetamisesse ka praktikuid töömaailmast, et toetada õppe sisu vastavust töömaailma aktuaalsetele vajadustele ning tuua õppijateni praktilisemaid ning vahetuid kogemusi töömaailmast.
- Tagasiside kogumine õpetajatelt ning saadud andmete kasutamine õppekavarühma arendustegevuseks ei ole süsteemne, samuti saadud andmete tagasisidestamine õpetajatele ning seetõttu ei ole toeta tagasiside kogumise protsess ka süsteemselt õppekavarühma arengut. Hindamiskomisjon soovib koguda ja analüüsida tagasisidet regulaarselt, tutvustada saadud tulemusi õpetajatele ning vastavalt saadud tulemustele teha muutusi õppekavarühma arendustegevuses.

● Arenguvõimalused

- Hindamiskomisjon soovib kooli kutseõpetajate ja praktikajuhendajate koostöö suurendamise eesmärgil külastada praktikaettevõtteid tihedama kontakti saavutamiseks kooli ja ettevõtte vahel.
- Tunnustada senisest enam õpetajaid nende töö eest, et toetada õpetajate motiveeritust ning seeläbi õppekavarühma jätkusuutlikku arengut.
- Õppekavarühmas õpetajatele toetusvajaduse õppijatega toimetuleku koolituse pakkumine regulaarselt õpetajate läbipõlemise vältimiseks.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused käsitöö õppekavarühma osas

Peamised järeldused

● Tugevused

- Õppijakeskne õpe ning individuaalne lähenemine õppijale toetab õppija arengut ning õppekava läbimist.
- Õpetajate professionaalsus erineva suhtluskeele ning taustaga õppijatega ühes tunnis korraga toimetulekul toetab iga õppija arengut.
- Kaasaegne õppekeskkond ja baas toetavad õpiväljundite saavutamist.

● Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Koostöö erialaliitude, teiste koolide ning praktikabaasidega on vähene ning ei toeta õppekavarühma jätkusuutlikku arengut. Hindamiskomisjon soovib teha senisest enam koostööd erialaliitude, teiste koolide ja praktikabaasidega õppekavarühma süsteemse arendustegevuse tagamiseks ning tihedama kontakti saavutamiseks.
- Praktika sisu ning korraldus ei vasta õppijate ning tööandjate ootustele ning ei taga seetõttu õpiväljundite omandamist ning õppekava läbimist. Hindamiskomisjon soovib enne praktika toimumist külastada õppekavarühma esindajal praktikkohta, leppida kokku praktika jooksul saavutatavad õpiväljundid ning praktika ajal monitoorida nende saavutamist.
- Analüüsi ja tagasisideprotsesside parendamine: koguda süstemaatiliselt tagasisidet õppijatelt, õpetajatelt, praktikaettevõtetelt, vilistlastelt ja tööandjatelt, et arendada rakenduskavasid, koolikeskkonda ning viia ellu muutusi toetamaks õppekavarühma jätkusuutlikku arengut.

● Arenguvõimalused

- Õpetada e-turundust, e-poe loomist, kodulehekülje loomist. Hindamiskomisjon soovib pakkuda vastavaid täienduskoolitusi, viia need teemad sisse ka tasemeõppekavadesse käsitöö ettevõtjate konkurentsivõime tõstmiseks tööturul.
- Ühes ja samas õppegrupis õpivad tavalised õppijad, toetusvajadusega õppijad, tuge vajavad õppijad, eesti keelt kõnelevad õppijad, vene keelt kõnelevad õppijad. Seetõttu on õppe läbi viimine keeruline ning on oht õpetajate läbipõlemiseks. Hindamiskomisjon soovib toetada senisest enam õpetajaid ja kooli personali selle ennetamiseks.